

tette szükségessé, hogy Zsdánov alapos bírálat tárgyává tegye e két legkiemelkedőbb szovjet irodalmi folyóiratot. Precíz lényeglátással és hatálmás, átütő kritikai erővel fedte fel a folyóiratok tévedéseit és hiányosságait szellemes beszédében. Bírálatát elsősorban azok felé az írók felé irányozta, akik a folyóiratokhoz befurakodva olyan műveket, cikkeket tettek közzé, amelyek nincsenek összhangban a haladó szocialista irodalmi felfogással. Félreérthetetlenül megállapítja: „*a mi irodalmunk nem magánvállalkozás, amely arra szolgál, hogy kielégítse az irodalmi piac különböző ízléseit. Mi egyáltalán nem vagyunk kötelesek helyet adni irodalmunkban azoknak az ízléseknek és erkölcsöknek, amelyeknek semmi közük sincs a szovjet emberek tulajdonságaihoz és erkölcséhez.*“ (109. old.)

Zsdánov kötetének legnagyobb tanulsága, hogy kiviláglik belőle: a Bolsevik Párt nem hagyja magára a filozófia, a zene, az irodalom embereit, hanem építő bírálataival irányítólag hat a művészet, a kultúra alakulására. A szocialista társadalomban a kultúra nem lehet „csöndes szigetecske, vagy a haretértől messze eső tábor“ — hanem a szocialista közösség, a társadalom, a nép szerves velejárója és tartozéka kell, hogy legyen. A jelen valóságához, a jövő optimizmusához, a társadalomhoz, a néphez tartozó művészet és tudomány jelent csak igazi szocialista kultúrát. S ezt a kultúra és nép közötti szerves kapcsolatot félreérthetetlenül megfogalmazta Zsdánov életműve: „*aki nem tud lépést tartani a néppel, aki nem tudja kielégíteni a nép megnövekedett igényeit — annak az ideje lejárt!*“

KIRÁLY JÓZSEF

VILÁGIFJÚSÁG

Töretlen békevágó, s nagy harcos ököl!
ez mind te vagy, te, boldog ifjúság,
ki a világot új formába öntöd,
legyen bár Kína vagy Dunavölgy hazád.

Milliók szeme csügg most munkádon itt,
s Budapestre néz a világ szeme,
és Olaszthonban, de Marseille-ban is már
felzúg a munkások hadserege.

S mint áradó folyam nő Viet-Namban
a szabadságszomj, mely földrengető
hullamba tornyosul, s elönti a gazt,
mely a „Marshall-tervből“ bújik elő.

Te vagy a béke legigazibb arca
boldog Ifjúság, te harcos ököl!
Vidám dalod erős bástya a népnek,
mert közös forrásból tör egyre föl.

LÓDI FERENC

A VIT-RŐL HAZAFELÉ

Vonatunk befűtve vár ránk, liheg, fűtjat,
 s harcostársunk, a budapesti nép
 ezerkétszázunkat most úgy búcsúztat,
 mint gondos anya felnőtt gyermekét.
 Izmos dalunk ölel, ahogy még soha,
 s belé zengnek a füstölgő gyarak,
 mert ajkunkról az ifjúság himnusza
 tán tizezredszer tör a világnak.

Tudjuk mindnyájan, hogy győztesek vagyunk,
 s ezt mondják az örömkönnyes szemek,
 akik búcsúztatnak: „nem vagyunk magunk!
 A hős Szovjet van nemzetünk mellett
 s minden nemzet mellett, ki békéjét
 harccal védi meg az elnyomottakért!“
 Tudjuk mindnyájan, hogy a vaksötét
 imperializmus széthull pelyvaként.

Tudjuk, hogy nincs rés oly nemzetek között,
 akik a munkát dallal dicsérik
 lent a bányamélyben s fönt a földi fölött.
 A kommunizmus bő terméseit
 kész, jövőbemért tervek irányítják,
 s hű barátja az embernek a gép,
 mellyel vet és arat és mélyít tárnát,
 hogy-szene és vasa is legyen elég.

Tudjuk, hogy győztesek vagyunk és béke lesz,
 s így tudja ezt hetven ország fia,
 s mind-mind, ki a békéért valamit tesz
 az csak így tudja: el kell pusztulnia
 az imperializmusnak! Ez törvény,
 melyet kétmilliárd ember csinált
 magának e véráztatta Föld ölén,
 amikor végre egymásra talált!

LÓDI FERENC

AZ ÚJ HONVÉDTISZT

A hídépítésnél együtt dolgoztunk
 én és a legkisebb Pakot gyerek.
 Már az első napon cementet hordtunk
 s egyengettük a csillesíneket...
 ...fogytak a napok, s mind jobban nőtt a híd,
 s ifjú arcunkat is férfivonás
 keményítette meg. Egymás terveit
 kiteregettük és száz okoskodás,
 fontolt vágy égett bennünk munka után.
 Jövönket néztük: „hol van legnagyobb
 szükség reánk? Orvos és tanár híjján
 van szabad hazánk, ezer gyár dohog!
 Bányamérnököt vár a bánya mélye,
 s új tiszteket kér a néphadsereg,
 mert amit épít, azt meg is kell hogy védje
 magának a nép!” S a Pakot gyerek
 egy napon honvéd lett. Tömzsi testére
 feszült a ruha, s mi, hídmunkások
 úgy néztünk reá, mint a hídpillérre,
 melyre sorsdöntő iv-vasalások
 támaszkodnak, s összekötik a két partot.
 Nem kérdeztük, de tudtuk mért tanul,
 s mint a szerszámnyélbe, olyan mohón markolt
 kezünk a tenyerébe. Szótlánul
 néztünk utána, s ment tovább a munka.
 A kalapács egyre gyorsabban vert,
 mert mind több ifjúmunkás ment rájongva
 a tudás felé. Jó másfélév telt
 el azóta, és most itt ül velem szemben
 a hídmunkás Pakot gyerek. Hadnagy,
 négy napja avatták a nép nevében,
 s oktat, tanít szabad hazánkért.

LÓDI FERENC